

Ny skoledag efter skolereformen 2014

Det er tilladt at have ambitioner

Det følgende oplæg er Skole og Forældres tanker om, hvordan en ny skoledag kan se ud, efter implementeringen af skolereformen.

Indholdsfortegnelse

Indledning	2
Forskning	3
Understøttende undervisning	4
Individuel undervisning	4
Elevsamtaler	4
Studietid	4
Fag på tværs	5
Social aktivitet	5
Den praktisk-musiske dimension	5
Evaluering	5
Elevplaner	5
Inddragelse af lokalsamfund	6
Derfor ønsker vi at	6
Skoledagen	6
Eksempel på skema	6
Fagblokkenes faglige indhold	7

Oplægget "Ny skoledag efter skolereformen 2014" er udarbejdet af Politikudvalget under Skole og Forældres hovedbestyrelse, januar 2014.

Forsidens illustration: Pernille Mühlbach

Indledning

Folkeskolen er den mest betydningsfulde institution i det danske uddannelsessystem. Vores samfund er afhængigt af, at eleverne får optimalt udbytte af deres skolegang.

I et samfund med konstant udvikling er det af afgørende betydning, at folkeskolen er i stand til at udvikle læring, undervisning og dannelse, sådan at alle elever får lyst til at lære mere og udvikle kompetencer til at videreudanne sig.

Det betyder, at alle elever skal lære mere i folkeskolen. Det stiller krav til, at eleverne skal møde en sammenhængende skoledag, hvor kreativitet, variation og differentierede læringsaktiviteter motiverer eleverne i deres skolefaglige hverdag.

Skal vi forandre folkeskolen, skal vi ændre kulturen i og omkring folkeskolen. En kulturændring der kun kan gennemføres med ledelsen og dermed skolebestyrelsen som drivkraft. Alle ved at uden god trivsel får man ikke god undervisning. Men vi kan øge trivslen ved at have ambitioner med læringen og skabe læringsituationer, der udfordrer eleverne og giver dem en lyst og en nysgerrighed til at ville lære mere. Vi kan stille krav til såvel forældre som elever, at når man har valgt folkeskolen, betyder det at man er ambitiøs med sin læring og at man arbejder seriøst med det.

Man kan ikke "skubbe et tov" - man kan kun trække i det. Dette "træk" kan skabes ved, at give mere plads og nye roller til andre faggrupper. Det kan være mere plads og flere kompetencer til skoleledelsen. Det kan være plads og mulighed for indførelse af ny teknologi, nye fysiske rammer eller forandring af klassebegrebet.

I forhold til skolens samarbejde med lokalsamfundets kultur-, folkeoplysnings-, idræts og foreningsliv, kunst- og kulturskoler og med de kommunalt støttede musikskoler og ungdomsskoler, opfordrer Skole og Forældre til, at den enkelte skole, i begrænset omfang, vil gøre brug af eksterne faggrupper, således at andre uden for kommunens skolevæsen kan varetage opgaver i undervisningstiden, såfremt skolelederen vurderer at kvalifikationerne er tilstede.

Skole og Forældre ønsker, at reformen giver den plads og det råderum, der skal til for at man ude på skolerne kan "trække" forandringer igennem, der skaber en bedre folkeskole, hvor fokus er, at alle elever får en udbytterig skolegang i et udviklende læringsmiljø, hvor ambitiøse mål og lyst til læring igen er i højsædet.

Dette er Skole og Forældres oplæg til en ny skoledag. Det er hver enkelt skolebestyrelse der, i samarbejde med skolens parter, skal skabe sin egen optimale skoledag.

Forskning

Forskning viser, at elever lærer mere i løbet af skoledagen, når:

- ✓ eleverne har tydelige læringsmål for deres faglige og personlige udvikling, og når de er i hyppig dialog med en lærer om deres resultater og indsats
- ✓ eleverne træner selv (arbejder individuelt), og når de arbejder sammen med andre
- ✓ eleverne arbejder med praktiske og eksperimenterende aktiviteter
- ✓ eleverne bliver passende udfordret i forhold til deres niveau og kapacitet, så de hele tiden lærer mere

Derfor tænker Skole og Forældre, at en skoledag bør opleves, som en dag i en sammenhængende skoledag.

Understøttende undervisning

Når den nye skoledag skal skabes og en ny kultur opbygges, er det vigtigt også at indføre nye kompetencer. Det kan den understøttende undervisning bibringe med. Det er af stor betydning, at der skabes rum for, at få andre faggrupper som f.eks. pædagoger og ikke læreruddannede ressourcer ind, til at bidrage med denne del af undervisningen.

Understøttende undervisning har stor betydning for helheden i skoledagen. Det skal understreges, at den understøttende undervisnings berettigelse alene består i, at de skal understøtte skolens faglige og sociale indhold - den skal give mening. Krav til indholdet kunne derfor være:

Individuel undervisning

- ✓ Understøttende undervisning skal supplere skolens fag og obligatoriske emner og være med til at give alle elever et kompetenceløft. Det skal ske ved, at der tilbydes lektiehjælp og tid til faglig fordybelse i undervisningstiden. Det er nødvendigt at etablere forskellige tiltag, der kan udfordre den enkelte elev således, at eleven gennemgår en løbende udvikling, uanset elevens niveau.
- ✓ Det bliver nødvendigt at se efter potentialer i alle elever, også selvom de ikke er på samme klassetrin.

Elevsamtaler

- ✓ Der skabes tradition for målafklarende samtaler med den enkelte elev. Derved får lærer i samarbejde med eleven mulighed for at tilgodese behov og udviklingspotentialer (såvel fagligt som socialt). Det bliver også muligt at vejlede eleven til at anvende eget potentiale i forhold til faglig og social udvikling. Samtalerne skal formaliseres således, at der foreligger en "fremdriftsrapport", der løbende ajourføres. Denne proces er med til at styrke og udvikle samarbejdet om den enkelte elev og er samtidig med til at kvalificere elevplanerne.

Studietid

- ✓ I løbet af skoledagen, skal der være tid til egen fordybelse og selvstændigt arbejde. Det kan ske via studie- eller lektiegrupper. Den understøttende undervisning vil være en god platform til denne proces, der når den fungerer rækker langt ind i et videre forløb på grunduddannelserne. Et andet og måske mere væsentlig argument er, at læreren får større følelse med elevens svage og stærke sider, og at der faktisk er en reel mulighed for, at den enkelte elev får lavet sine lektier og har mulighed for at få faglig vejledning.

Undervisningens faglige indhold tilrettelægges naturligvis af den enkelte lærer ud fra gældende bekendtgørelser og lovgivning samt ved inddragelse og sparring med kollegaer og elever. Skole og Forældre anser dog en væsentlig inddragelse af faglige sammenhænge, sociale aktiviteter og praktisk musiske elementer som afgørende for elevens udvikling.

Fag på tværs

- ✓ Fagene skal sættes i spil, det skal ske ved, at ex. fagene i den "humanistiske blok" anskuer en fællesfaglig problemstilling, og belyser denne ud fra fagenes faglige kompetencer og tilgangsvinkler. I denne forbindelse skal der anvises forskellige arbejdsstrategier for opgaveløsningen og fremlæggelsesformer for anskuelser og elevernes arbejde.
- ✓ Det forventes at den understøttende undervisning er med til at skabe naturlige tilgange til de øvrige fagområder. I dette tilfælde de naturfaglige og praktisk-musiske områder.

Social aktivitet

- ✓ Social kontakt mellem eleverne er afgørende for trivsel og forståelse for hinanden. Det er vigtigt at medtænke en motorisk og rammenebrydende tilgang til undervisningen. Det betyder i denne sammenhæng, at den understøttende undervisning skal være med til at stimulere elevernes sociale tilgang. Det kan ske ved at udnytte elevernes forskellige personlige ressourcer. Alle elever har kompetencer, og når disse sættes i den rette sammenhæng, er det med til at løfte elevgruppen som helhed.

Den praktisk-musiske dimension

- ✓ Vi kan lære gennem oplevelse, handling og forståelse. Nogle elever foretrækker den ene frem for den anden, hvilket betyder at de har præference for forskellige læringsstile. Ved at skabe accept, variation og helheder, skaber vi en virkelighed af oplevelse, handling og forståelse - vi skaber den kreativitet, som skal være folkeskolens højeste mål. Fagligheden er en nødvendighed, men kun et middel til kreativitet.
- ✓ Der er gode idéer overalt, skolen skal lære alle elever at få øje på dem. Den understøttende undervisning skal lægge kimen til forstå og udvikle de kreative og innovative læringsprocesser samt styrke elevernes valg af strategier i den kreative arbejdsproces.
- ✓ Vi skal have for øje, at den praktisk-musiske tilgang er med til at styrke elevens psyke, som gør det muligt for eleven, at tænde sit indre initiativ, motivation og interesse.

Evaluering

Elevplaner

- ✓ Det helt store udviklingspotentiale for Intra vil være udvikling af en digital løsning for elevplanen, hvor der er meget større vægt på det at sætte mål for eleven, foretage elevevaluering og en reel dialog mellem lærere og forældre.
- ✓ I den digitale elevplan skal der være mulighed for at give eleven både feedback og feedforward.
- ✓ Af den digitale elevplan skal der fremgå strategier for emnerne, der er beskrevet under *Individuel undervisning, Elevsamtaler, Studietid, Social aktivitet og Den praktisk-musiske dimension*.
- ✓ Strategierne udarbejdes i samarbejde mellem lærer og elev og skal løbende evalueres.

Inddragelse af lokalsamfund

Alsidighed ved, at undervisningen også foregår i kontakt med nærmiljøets natur, i virksomheder og andre undervisningsinstitutioner såsom andre folkeskoler eller ungdomsuddannelsesinstitutioner, vil bidrage til elevernes udbytte - også for de bogligt stærke.

Alle lærere er bekendt med forskellige læringsstile, effekten af variation i undervisningen, samspil mellem teori og praksis - men det har ikke i tilstrækkelig grad medført den ønskede praksisændring. Andre faggrupper end lærere vil kunne øge mulighederne for, at der lokalt kan gennemføres "aktivitetsholdig" undervisning.

Derfor ønsker vi at:

- ✓ lokalsamfund, kulturliv og kulturforvaltning bliver meget aktive medspillere.
- ✓ musikskole, billedskole, naturbaser, idrætsforeninger, virksomheder, brobygningsforløb og kulturarrangementer i stor grad medtænkes og inddrages i folkeskolens hverdag og undervisning.

Der er et meget stort potentiale i eksterne partnere. Endvidere gives der, for nogle partnere, kommunale og statslige midler til finansiering af drift, derfor er det nærliggende, at gøre brug af disse.

Skoledagen

Det er et ønske, at folkeskolen fraviger den traditionelle tankegang, hvor skoledagen inddeles i en 45-minutters virkelighed.

Som eksemplet nedenfor viser, så kan skoledagen inddeles i 2-timers moduler, hvor der er 2 længere pauser indlagt.

Modullængden gør det muligt at tilgodese individuelle pauserum, når behovet opstår eller det falder naturligt.

Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Godmorgen til alle - dagen starter - vi er klar				
Understøttende UV	Naturfag	08:00 - 10:00	Humfag	Understøttende UV
Pause				
Humfag	Understøttende UV	10:30 - 12:30	Understøttende UV	Naturfag
Pause				
Humfag	Naturfag	Understøttende UV	Humfag	Naturfag
13:00 - 15:00				

- ✓ Eksemplets ydre timeramme er hver dag fra kl. 08:00 til kl. 15:00.
- ✓ Der skal være forskel på antallet af lektioner afhængig af klassetrin. Hvilket igen betyder at skoledagens længde varierer i sluttidspunkt og fra skole til skole.
- ✓ En skoledag skal indeholde to længere pauser på ex. 30 min., hvor der er plads til såvel organiseret som uorganiseret leg.
- ✓ Skoledagen skal deles op i 3 moduler af 2 timers varighed. Pausetiden i modulet bliver individuelt, men i begrænset omfang. Undervisningsaktiviteter bygges op så der skabes et naturligt pauserum. Læreren er til stede i hele modulets længde.
- ✓ Et af de daglige moduler er et "understøttende modul", som kan "rulle" hen over dagene.
- ✓ For at skabe helhed i fagene, skal fagene kædes sammen i dage og deres naturlige faglige sammenhæng. Det stiller større krav til forberedelsen, idet den enkelte lærer skal etablere et varieret undervisningsindhold ud fra elevernes læringspotentiale.
- ✓ Der skal etableres overgange fra dag til dag - det betyder, at fx dansk integreres i naturfagsdagene og omvendt. Det gælder hele tiden om at skabe specialisering, sammenhæng og overblik.

Fagblokkenes faglige indhold

Humanistiske fag			
Dansk, historie, kristendom, engelsk, tysk, fransk og samfundsfag			
Naturfag			
Matematik, natur og teknik, geografi, biologi og fysik			
Praktisk-musiske fag			
Idræt/svøm, musik, håndarbejde, sløjd, hjemkundskab og valgfag			
Understøttende undervisning			
Fag på tværs, individuel undervisning, elevsamtaler, studie/lektietid, social aktivitet mm.			

Henover skoleåret kan der få gange arrangeres undervisning i aftentimerne, ligesom lørdage få gange kan medtages som potentielle skoledage. Dette for at sætte fokus på forældres deltagelse og involvering i undervisningen.

Opdelingen af skoledagen åbner op for tværgående undervisning i egen årgang, men også med forskellige årgange.

Skoledagenes opbygning giver i stor udstrækning mulighed for aktiviteter uden for skolen.

Skoledagens struktur åbner op for større forståelse, større fordybelse og levende læringsaktiviteter, som vil være med til at give alle elever et læringsløft.